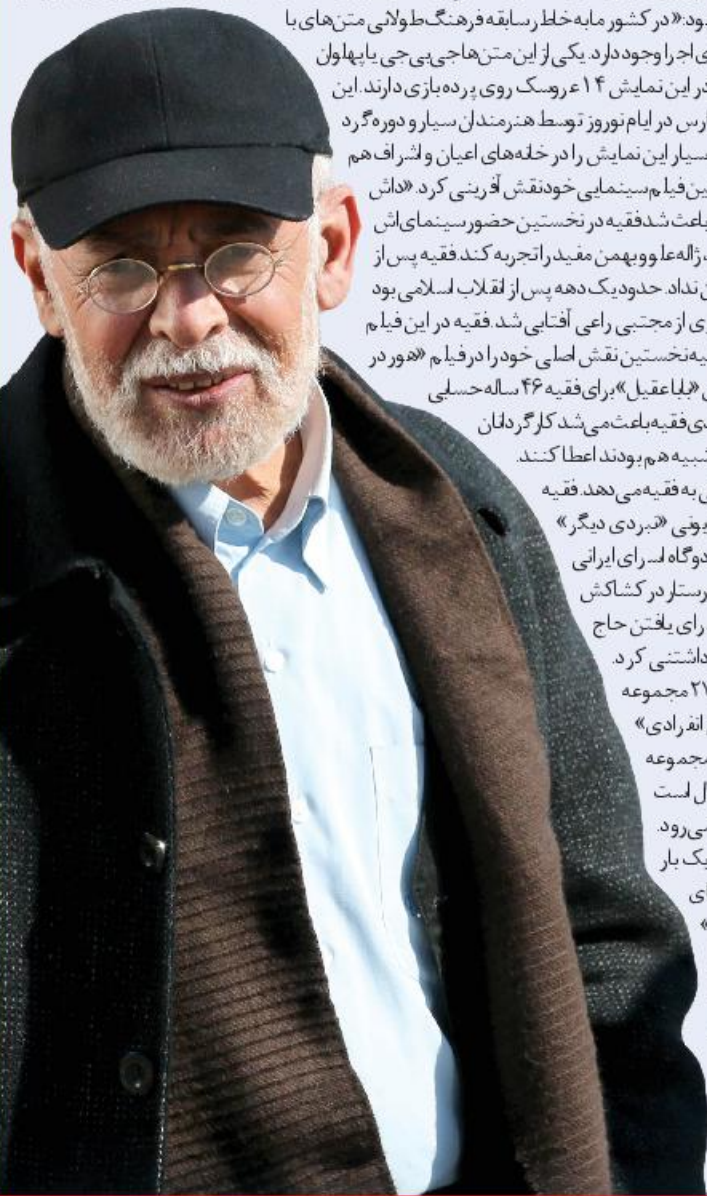

دوروی سکه سینما برای مهدی فقیه

پنجم آذر، همان روزی که سال ۲۸۱ پیش از میلاد مسیح شاهد آخرین جنگ از شیر بلیکان سلسله یارومیان، جنگ باریابوس در آنتالیا که با پیروزی ایرانیان تمام بود، همان روزی که سال روز تولد جمشید مشایخی، بازیگر برجسته فقیه سینما و تلویزیون ایران است، زادروز او نیز محسوب می شود. مهدی فقیه ۵ آذر ۱۳۲۴ در دیار سعدی و حافظ دیده به جهان گشود. کودکی، دوران دبستان و دبیرستان را هم در زادگاهش، شیراز گذراند و سال ۱۳۴۴ فعالیت در گروه های تئاتر مرکز استان فارس را آغاز کرد. سه سال بعد در آزمون بورسیه تحصیل در فرانسه رتبه دوم کشور را کسب کرد اما فقیه بیم آن را داشت که پدرش، رئیس شورای تفسیر قرآن در شیراز با عزیمت او به بلاد فرنگ مخالفت کند. این اتفاق امانه تنهائیتاد، بلکه پدر با استقبال از قبولی فرزندش در این آزمون، وقتی اضطراب مهدی فقیه جوان را با آن خط ریش های چکمه های، سبیل تنک و موهای یار فین زده می بیند، بالبلخت گفت: «باباجان! پسرجان برو درس بخوان او حواست باشد کاری کن که عقبت به خیری در آن باشد.» و دعای خیر پدر که راه فرزند می کند. به این ترتیب فقیه راهی سرزمین هگزاگون (کشور شش ضلعی) می شود. پاریس بلشکوه، پاریس فریبنده، پاریسی که پایتخت فرهنگ و ادب اروپا و جهان محسوب می شد و فقیه در حومه این شهر به دانشکده «پونس» رفت که بخشی از دانشگاه «رادران لومیر» محسوب می شد. دو سال بعد مهدی فقیه به میهن و زادگاهش بازگشت تا با فرمی جدید نمایش رستم و سهراب را اجرا کند. نمایشی که نقال و بازیگر تولهان در آن حضور داشتند. این نمایش نه فقط در شیراز که در شهرستان دیگر استان فارس، در لار و ایاده و فسا هم اجرا شد تا مردم با استعداد این جوان تازه از فرنگ برگشته آشنا شوند. نمایش «فعلی طلایی» به کارگردانی مهدی فقیه در تاریخ هنر استان فارس، اثری جاودانه محسوب می شود، چرا که نخستین پوستر تئاتر استان فارس برای این نمایش منتشر شد. فقیه همزمان به اجرای نمایش های عروسکی و روحی که برای عوام جذابیت زیادی داشت پرداخت. فقیه نخستین کسی بود که نمایش عروسکی موسوم به «جی جی بی جی» را به گونه ای منظم در ایران اجرا کرد. این نوع نمایش عروسکی کاری متفاوت با خیمه شب بازی بود، از آن جهت که در این نمایش، عروسک ها برخلاف خیمه شب بازی که نخ می کشند، با دستکش نقش آفرینی می کنند. فقیه جوان شخصیت «پهلوان کچل» این نمایش را به یکی از محبوب ترین کاراکترهای کودکان و نوجوانان ایران بدل کرد.

فقیه در باره این موضوع سال ۱۳۹۶ در مصاحبه ای گفته بود: «در کشور ما به خاطر سابقه فرهنگ طولانی متن های با اصالت و کهن بسیار زیبا و خوبی منطبق بر فرهنگمان برای اجرا وجود دارد. یکی از این متن ها جی بی جی یا پهلوان کچل است. این کار باید به شیوه عروسکی اجرا شود. در این نمایش ۱۴ عروسک روی پرده بازی دارند. این نمایش در گذشت های دور در کوی و برزن های استان فارس در ایام نوروز توسط هنرمندان بسیار و دوره گرد برای مردم اجرا می شد. در برخی از مواقع این گروه های بسیار این نمایش را در خله های اعیان و لشراف هم اجرا می کردند. سال ۱۳۵۰ اما زمانی بود که فقیه در نخستین فیلم سینمایی خود نقش آفرینی کرد. «دانش آکل» به کارگردانی مسعود کیمیایی نام این فیلم بود که باعث شد فقیه در نخستین حضور سینمایی اش بازی کنتر ستاره های سینمای ایران از جمله بهروز وثوقی، ژاله علو و بهمن مفید را تجربه کند. فقیه پس از این فیلم به حضور در سینمای ایران علاقه چندانی نشان نداد. حدود یک دهه پس از انقلاب اسلامی بود که او دوباره در سینمای ایران با فیلم «تابستان ۵۸» کاری از مجتبی راعی آفتابی شد. فقیه در این فیلم نقش «جمعه» را بازی کرد. سال ۱۳۷۰ بود که مهدی فقیه نخستین نقش اصلی خود را در فیلم «هور در آتش» ساخته عزیرالله حمید زاده تجربه کرد. بازی در نقش «بلبا عقیل» برای فقیه ۴۶ ساله حسلی شهرت و اعتبار در بی دلشت. فیزیک و میمیک چهره مهدی فقیه باعث می شد کارگردانان سینمای دفاع مقدس اغلب به او نقش هایی که اغلب شبیه هم بودند اعطا کنند. مجتبی راعی در فیلم بعدی خود «توکل» هم نقشی اصلی به فقیه می دهد. فقیه کارش در تلویزیون را هم سال ۱۳۷۴ و با مجموعه تلویزیونی «تبردی دیگر» آغاز کرد. سریالی در ژانر دفاع مقدس که دستکش در اردوگاه لسرای ایرانی در عراق روایت می شد. بازی قابل تحسین فقیه و محمد پورستار در کشاکش خط روایی سریال (تلاش سرگرد مشعل از حزب بعث برای یافتن حاج رسول رستگاری) این دو چهره را بیش از پیش دوست داشتی کرد. فقیه در طول دوران بازیگری خود در بیش از ۴۰ فیلم و ۲۷ مجموعه تلویزیونی نقش آفرینی کرد که آخرین فیلمش «زندگانی» به کارگردانی مسعود اطیابی به سال ۱۳۹۸ و آخرین مجموعه تلویزیونی فقیه نیز سریال «بی نشان» کاری از رماقویدل است که این روزها از آنتن شبکه سوم سیما هم روی آنتن می رود. پیش تر و سال ۱۳۹۰ بازی در مجموعه «شوق پرواز» یک بار دیگر نام او را سر زبان ها انداخته بود. فقیه با تکیه کلام های خاص خودش مانند «بابای جی جی» یا «گپ گام» همچنان و لمدا لهجه شیرازی است. این بازیگر کهنه کار ایران سرانجام سال ۱۳۸۹ و با بازی در نقش «جادوگر» فیلم «هلاک سلیمان» سیمرخ بلورین بهترین بازیگر نقش مکمل مرد بیست و نهمین جشنواره فیلم فجر را به خود اختصاص داد. فقیه حالا در ۷۷ سالگی، قصد دارد با سینمای مستند به عنوان کارگردان مطرح شود. تاروی دیگر سکه سینما را هم ببیند.

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران خیابان آیت الله مبنی کوچه خجسته منش پلاک ۵
تلفن: ۶۰۲۲۲۲۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

پیر مرد و دنیا!

مهدی فقیه طی سالیان حضورش در فیلم های سینمایی و مجموعه های تلویزیونی، بیش از هر چیز دیگری در شخصیت و شمایل پدر بزرگی شیرین زبان و دوست داشتنی خود را در مخیله تماشاگران سینما و تلویزیون ایران به تصویر کشانده است. این شخصیت با فیلم «هور در آتش» در سینمای ایران متولد شد و تا امروز هم خواه روی پرده تهره ای، خواه در جعبه جادویی ماندگار شده است. مهدی فقیه در آن فیلم نقش «بابا عقیل» را بازی کرد. پیر مردی که در جست و جوی فرزندش «رحمت» عازم خط مقدم جبهه می شود. شمایل فقیه در آن فیلم همواره با او ماند تبدیل به شناسنامه ثابت او بین مخاطبان سینما و سیما ایران شد.

شخصیتی که کمتر عصبانی می شد و اگر می شد در راه هدفی بزرگ و مقدس بود. شخصیتی که همواره لبخند می زد خواه در خوشی، خواه ناخوشی، پیر مردی که فقیه آن را خلق کرده، دنیا را زیاد جدی نمی گیرد. اما چرا این کاراکتر در سینمای ایران ماندگار شد؟ به وضوح می توان دید که شخصیت «پیر مرد» دوست داشتنی و مهربان» بر گرفته از کاراکترهایی حقیقی بین مردم است. ریش سپیدانی دنیا دیده، که با گذر ایام و بازی بی پایان روز و شب، به بسیاری از آرزوهای خود رسیده اند، یا ترسیده اند و در راه نیل به آن ها چیزهای مهم تری نصیبشان شده است. فلسفه مرگ و زندگی برای آن ها بسیار متفاوت تر از دیگران است. به ویژه موسسیدانی که طی چند دهه، همه آنچه را که روزگار به مردمان سرزمینشان تحمیل کرده خوب لمس کرده اند. پس آن هادی خندند و بی خلل مهر می ورزند، چون به فانی این جهانی بیش از هر کسی باور دارند... فقیه با وجود موفقیت در آن کاراکتر، طبیعتی مهربان دارد. طبیعتی که هرگز اجازه نمی دهد شخصیتی را که خلق کرده، از خودش جدا کند.

خدمات ارتباطی اربعین

#۴۰*۱*

shop.mci.ir